

دیوان محاسبات انباشت ۶۸۰۰ میلیارد تومان تسهیلات اشتغال را رصد می کند

پول هنگفت کار آفرینی «بی کار» افتاده است!

نهاد ناظر بودجه هشدار می دهد که تأخیر در پرداخت منابع حساب پیشرفت و عدالت، قانون را نقض می کند و چرخ تولید اشتغال را متوقف نگه می دارد

نیمه سال ۱۴۰۴، ۶ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان پول مردم برای ایجاد شغل، همچنان در حساب بانک مرکزی خاک می خورد. دیوان محاسبات کشور، این نهاد دیده بان بودجه با پایش بر خط و لحظه به لحظه، انباشت این منابع را زیر ذره بین برده است حساب ملی «پیشرفت و عدالت» که قرار بود کانال اصلی تزریق اعتبار به طرح های اشتغالزایی باشد، اکنون به انبار بی تحرک پول تبدیل شده است. قانون بودجه صراحت دارد هر ریال این حساب باید به بانک های عامل و از آنجا به دست کار آفرینان و جوانان جویای کار برسد، اما نیمی از سال گذشته و نشان خانواده ای را تأمین کرده است. دیوان محاسبات با پیگیری حقوقی و فنی، بانک مرکزی و دستگاه های اجرایی را به پاسخگویی وای می دارد. اگر این منابع به موقع جریان نیابد، اهداف اشتغال پایدار بر زمین می ماند.

■ ■ ■

حساب ملی پیشرفت و عدالت در قانون بودجه ۱۴۰۴، پیش بینی شده است و قرار بود پلی میان منابع خام بودجه و زندگی واقعی مردم باشد و هر طرح اشتغالزایی، از کارگاه کوچک روستایی تا کارخانه متوسط شهری، از این حساب، اعتبار لازم را دریافت کند، اما اکنون در میانه سال، ۶ هزار ۸۰۰ میلیارد تومان، معادل بودجه چندین استان کوچک، در این حساب مانده و هیچ بانکی آن را لمس نکرده است، دیوان محاسبات، با سامانه های پایش برخط، این انباشت را لحظه به لحظه رصد می کند تا شاید به کار بيفتد و کاری ایجاد کند.

قانونگذار، برای جلوگیری از پراکندگی منابع اشتغال، یک حساب متورکز طراحی کرده است. در بودجه ۱۴۰۴، این حساب، شش کانال اصلی تأمین اعتبار شامل سهم صندوق توسعه ملی، اعتبارات عمومی، درآمدهای هدفمندی یارانه ها، منابع بانکی، تسهیلات بین المللی و سود سپرده های دولتی دارد و همه ای کانال ها، به حساب پیشرفت و عدالت می ریزند و بانک مرکزی، موظف است ظرف حداکثر ۱۵ روز، این منابع را به بانک های عامل تخصیص دهد، اما گزارش دیوان نشان می دهد که این چرخه، در نیمه راه متوقف شده است. بانک های عامل که قرار است پول نهایی میان پول و مردم باشند، هنوز سهمیه خود را دریافت نکرده اند. این بانک ها، از بانک ملی و ملت گرفته تا بانک های تخصصی صنعت و کشاورزی، برنامه های عملیاتی خود را آماده کرده اند و هزاران طرح توجیهی، از پرورش دام در روستاهای مرزی تا راه اندازی خط تولید قطعات الکترونیکی در شهرک های صنعتی در صف انتظارند، اما بدون اعتبار، این طرح ها تنها کاغذایی در کشوی ادارات می مانند.

سه مانع اصلی در این مسیر شناسایی شده است: نخست، کندی فرآیند تخصیص در بانک مرکزی است. این بانک، به دلایل فنی و حقوقی، هنوز بخشنامه اجرایی کامل را ابلاغ نکرده است. دوم، ناهماهنگی میان دستگاه های مجری است. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان برنامه و بودجه و معاونت علمی ریاست جمهوری، هر کدام، بخشی از زنجیره را در دست دارند، اما این زنجیره، گره خورده است. سوم، کمبود زیرساخت فنی در برخی بانک های عامل است، سامانه های اعتبارسنجی، هنوز برای محاسبه بالایی متقاضیان به روز نشده اند.

پایامدهای این تأخیر چندین ماهه، معادل از دست رفتن حدود چند هزار فرصت شغلی مستقیم است. این رقم، براساس ماینگین سرمایه گذاری هر شغل پایدار روستایی و شهری محاسبه شده است. اگر این منابع، با پایان سال مالی جریان نیابد، نرخ بیکاری رسمی که اکنون حدود ۹ درصد است، ممکن است یک واحد در صد افزایش یابد.

از منظر عدالت منطقه ای نیز این انباشت، تبعیض ایجاد می کند، استان های محروم که نرخ بیکاری دو رقمی دارند، بیشتر ین سهم را از این حساب انتظار می کنند، اما بدون جریان پول، طرح های توسعه محلی، از احداث سردخانه های کشاورزی تا کارگاه های قالی بافی، متوقف می مانند. در مقابل، استان های مرکزی که دسترسی بهتری به منابع بانکی دارند، ممکن است از کانال های دیگر اعتبار جذب کنند. این نابرابری، دقیقاً خلاف فلسفه حساب پیشرفت و عدالت است. دیوان محاسبات، برای رفع این موانع، سه راهکار باید دنبال کند؛ اول، الزام بانک مرکزی به ابلاغ فوری بخشنامه ی اجرایی با مهلت ۱۰ روزه، دوم، تشکیل کارگروه مشترک میان دستگاه های مجری با ریاست معاون اول رئیس جمهور و سوم، ارتقای سامانه های بانکی با استفاده از ظرفیت شرکتهای دانش بنیان داخلی. این راهکارها با اقدامات فنی و حقوقی قابل اجراست، اما نظارت دیوان، تنها به پیشنهاد محدود نمی شود، این نهاد با استفاده از ظرفیت قانون، می تواند متخلفان عمدی را به مراجع قضایی معرفی کند. همچنین، با انتشار عمومی گزارش های ماهانه، فشار افکار عمومی را بر دستگاه های مجری افزایش می دهد.

در سطح کلان تر، این انباشت، نشانه ای از ضعف در حکمرانی اقتصاد است. بودجه، سند برنامه ریزی سالانه است، اما اگر اجرای آن با تأخیر مواجه شود، برنامه ریزی بی معنا می شود. حساب پیشرفت و عدالت، آزمون برای هماهنگی میان قوه مجریه و نهادهای نظارتی است. دیوان محاسبات با پایش برخط، نشان می دهد که نظارت، تنها پس از وقوع تخلف نیست، می تواند پیشگیرانه و هدایتگر باشد. کار آفرینی، موتور رشد اقتصادی است و اشتغال، کلید کاهش فقر، بنابراین اگر این موتور خاموش بماند، چرخ اقتصاد خانواده نیز از حرکت بازمی ایستد.

به هر روی ۶ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان، معادل سرمایه گذاری لازم برای احداث چندین کارخانه کوچک، راه اندازی چند هزار کارگاه خانگی و آموزش و چند هزار نیروی متخصص است، انتظار می رود هشدار دیوان محاسبات، فرصتی طلایی فراهم کند تا این منابع، پیش از پایان سال به جریان بيفتد.

توقف ثبت سفارش های واردات گوشت از سال گذشته و بی توجهی وزارت جهاد کشاورزی به نیاز بازار در شش ماهه دوم سال موجب افزایش قیمت گوشت قرمز و عبور آن از یک میلیون تومان شده است. نکته حائز اهمیت اینکه ارز واردات گوشت با تصمیم دولت از ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان به ۷۱ هزار تومان تغییر کرده و واردات گوشت با این نرخ ارز نه تنها جذابیستی برای وارد کننده ندارد، بلکه قیمت برای مصرف کننده نیز در بهترین حالت به ۷۰۰ تا ۸۰۰ هزار تومان خواهد رسید. ضروری است مقرران این اتفاق از سوی سازمان بازرسی کل کشور و نهادهای نظارتی مورد بازخواست قرار گیرند، چراکه سفره و معیشت مردم جای آزمون و خطا نیست.

■ ■ ■

رئیس جمهور که مدام در سخنرانی هایش از گرستگی مردم و سفره های خالی آنها سخن می گوید، آیا از قیمت مرغ و گوشت و عملکرد وزارتخانه های متولی سفره های مردم بی اطلاع است؟ روند صعودی قیمت گوشت قرمز، مرغ و تخم مرغ هیچ سنجشی با درآمدهای اقشار ضعیف و متوسط جامعه ندارد؛ همان فشری که در دهک بندی جدید وزارت رفاه، در دهک هشتم و نهم قرار گرفتند و به اصطلاح مرفه هستند.

داستان پرغصه گوشت قرمز تمامی ندارد و متولیان تولید و تأمین آن مدام در حال آزمون و خطا هستند. هر ساله عرضه گوشت در نیمه دوم سال کاهش می یابد. زیرا برها و گوساله هایی که در تابستان به دنیا آمده اند نیاز به پروراندی دارند. در چنین شرایطی متولی تأمین و واردات گوشت با پیش بینی از روند بازار در نیمه دوم سال، باید اقدام به واردات گوشت یا ذخیره سازی کند.

بخش خصوصی و نهادهای در سال های گذشته به کمک دولت می آمدند و با ثبت سفارش و واردات به موقع مانع از گرانی قیمت می شدند، اما امسال با تصمیم معاونت توسعه بازار گانی وزارت جهاد کشاورزی مجوز واردات نهادهای و بخش خصوصی باطل شد و ماه است که گوشتی وارد کشور نشده و همین امر به گرانی قیمت ها دامن زده است. به عبارت دیگر متولی سفره های مردم به دلیل عدم پیش بینی و وضیت ذخیره سازی به موقع گوشت باعث نهم یک میلیون بازار گوشت قرمز شده و ترک فعل این وزارتخانه موجب

در شرایطی که سود فعالیت های سفته بازانه در بازارهایی چون طلا، ارز، مسکن و خودرو از بازده تولید پیشی می گیرد، سرمایه گذاران میدان تولید را ترک می کنند. اقتصاد ایران در ماه های اخیر بیش از پیش درگیر پدیده ای شده که کارشناسان از آن با عنوان «فرار سرمایه از تولید» یاد می کنند. سرمایه گذاری، سوخت موتور رشد اقتصادی است و اکنون این موتور در سراسرایی افتاده است. مرکز پژوهش های مجلس به تازگی در گزارشی از کاهش ۸/۵ درصدی سرمایه گذاری در بخش های تولیدی خبر داده است. مرکز آمار نیز به تازگی نرخ تشکیل سرمایه به ثابت ناخالصی در بخش های تولیدی را ۱/۹ درصد اعلام کرده که کمترین میزان رشد فصلی از ابتدای دهه ۱۴۰۰ است. این آمار به روشنی نشان می دهد که بخش خصوصی نسبت به آینده اقتصاد کشور دیدگاه منفی دارد و تمایلی به سرمایه گذاری ندارد. گزارش شاخص نیز مؤید همین مسئله است که نشان می دهد تولیدکنندگان به جای سرمایه گذاری جدید بیشتر بر فروش محصولات تمرکز کرده اند.

■ ■ ■

گزارش اخیر مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی که نتایج نخست سال ۱۴۰۴ را بررسی کرده است، نشان می دهد که رشد اقتصادی کشور در این بازه زمانی منفی شده است. این وضعیت اگرچه برای اقتصاد ایران پدیده ای بی سابقه نیست، اما شدت و گستردگی رکود کنونی از جهات مختلف از اهمیت بیشتری برخوردار است و ضروری است به سرعت مورد توجه قرار گیرد. یکی از نکات قابل توجه در گزارش بازوی پژوهشی مجلس، کاهش شدید نرخ سرمایه گذاری در اقتصاد کشور است. کاهش سرمایه گذاری به معنای کاهش ظرفیت تولید، افت اشتغال و کندی رشد در سال های آینده است. در اقتصاد ایران، برخلاف الگوهای کلاسیک، رشد اقتصادی بیشتر از اینکه به نیروی کار یا بهره وری وابسته باشد به سرمایه گذاری وابسته است. بنابراین از این منظر کاهش سرمایه گذاری در اقتصاد بعد از دوره مشخصی با کاهش ارزش ناشی از

ترک فعل وزارت جهاد کشاورزی در واردات به موقع گوشت و ذخیره سازی برای ۶ ماهه دوم سال

قیمت گوشت با ارز جدید کباب می شود!

ارز واردات گوشت به ۷۱ هزار تومان رسیده است، در صورت انجام واردات

دیگر از گوشت های تنظیم بازی ۳۰۰ و ۴۰۰ هزار تومانی خبری نیست



فارس شایگان/ اجرا

■ **جمع آوری گوشت از یخچال های یک فروشگاه زنجیره ای**

در روزهای گذشته، بار دیگر انتشار فیلمی از تخلف فروشگاه زنجیره ای خاص و جمع آوری گوشت های داخل یخچال به دلیل افزایش قیمت در فضای مجازی دست به دست می شود.

این اولین بار نیست که فیلم و عکس از تخلف فروشگاه های زنجیره ای متصل به سرچشمه های ثروت و قدرت منتشر می شود. زمانی مردم از تخفیفات اغواگرانه زنجیره ای ها گلایه می کردند، حال گلایه و انتقادها به تغییر تاریخ تولید و مصرف مرغ و گوشت رسیده و در جدیدترین ویدئویی که منتشر شده، در زمان خرید مشتریان، کارکنان فروشگاه به دلیل افزایش قیمت گوشت، به سرعت بسته های گوشت را از یخچال ها جمع آوری و از دسترس مشتریان خارج می کنند. یکی از مشتریان با فیلمبرداری از این اتفاق، مسورد بی احترامی کارمندان فروشگاه قرار می گیرد و به پاک کردن

چهاردهم، به بخش خصوصی و نهادهای دولتی که در بزنگاه های اقتصادی به کمک دولت می آمدند، میدان نداد و ترجیح داد واردات را به وارد کننده خاص که ایسی پر قدرتی دارد، بسپارد که همین امر موجب خالی شدن ذخایر استراتژیک و بازار از گوشت قرمز شد و نگاه انحصاری برای واردات باعث برخی ترک فعل ها در این وزارتخانه شده است. موضوعی که در هفته های اخیر از سوی مجلس و سازمان بازرسی کل کشور در حال پیگیری است، عملکرد این وزارتخانه در یک سال اخیر در بحث نهادهای و تولید گوشت قرمز و مرغ طوری بوده که گویی هیچ اطلاعاتی از کمبود مراتع و علوفه و خشکسالی های سال جاری راضی نداشتند و تدابیر لازم برای تأمین اقلام اساسی اندیشیده نشده است که همین بی تدبیری ها باعث حذف گوشت از سفره های اقشار ضعیف و متوسط جامعه شده و راه را برای تخلفات فروشگاه های زنجیره ای و هایپرمارکت ها باز کرده است.

حذف گوشت قرمز از سفره های مردم شده است.

■ **خدا حافظی با گوشت تنظیم بازار ی ۳۰۰ هزار تومانی**

بعد از یک سال تعلل در تخصیص ارز برای واردات و باطل شدن خالی شدن مغزها و ثبت سفارشات از سوی معاونت بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی، از ماه گذشته ثبت سفارش واردات گوشت آغاز شده است. از واردات از ۲۸ و ۵۰۰ تومان به ۷۱ هزار تومان تغییر یافته است، به این ترتیب مصرف کنندگان باید با گوشت های تنظیم بازاری ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومانی خدا حافظی کنند، چراکه واردات گوشت با این نرخ از قطعاً قیمت ها در بازار داخل به ۷۰۰ تا ۸۰۰ هزار تومان می رساند. علاوه بر این، با توجه به قیمت یک میلیون تومانی گوشت داخلی و تفاوت اندک قیمت گوشت وارداتی و داخلی، بخش خصوصی رغبت چندانی برای واردات نشان نداده است.

■ **نگاه انحصاری به وارد کننده خاص**

کشگران معتقدند، وزارت جهاد کشاورزی در دولت

گفت وگوی «جوان» با امیر دلآوری، کارشناس اقتصادی

موتور رشد با کمبود سرمایه از کار می افتد

گزارش مرکز پژوهش های مجلس از قهر سرمایه گذاران با تولید و کاهش ۸/۵ درصدی نرخ سرمایه گذاری در شش ماه نخست امسال حکایت دارد

این سؤال که سرمایه گذاری از کدام مسیر و با چه سیاستی جذاب می شود به «جوان» گفت: نرخ سرمایه گذاری از دهه ۹۰ با کاهش قابل توجهی رو به رو شده است. یکی از دلایل این مسئله به نوسانات نرخ ارز باز می شود. نوسانات شدید قیمت ها و ارز، سرمایه گذاران را به سمت بازارهای غیرمولد سوق می دهد، بنابراین کنترل تورم و ثبات نرخ ارز باید اولویت اصلی باشد.

وی افزود: همچنین اجرای انضباط مالی و پولی، کاهش کسری بودجه و جلوگیری از خلق پول بی پشتوانه نیز برای بهبود وضعیت سرمایه گذاری ضروری است. پیش بینی پذیری اقتصاد نیز از دیگر موارد مهم است و باعث می شود تا سرمایه گذار بتواند تصمیم بلندمدت بگیرد.

■ **ضرورت احیای اعتماد بخش خصوصی**

احیای اعتماد بخش خصوصی دومین موضوعی است که دلآوری به آن تأکید کرد و گفت: گفت وگوی واقعی با بخش خصوصی و ثبات در مقررات اقتصادی لازم است.

به گفته او، تغییر مداوم قوانین و دستورالعمل ها انگیزه سرمایه گذاری را از بین می برد و دولت باید به قراردادهای احترام بگذارد و از مداخله های ناگهانی در بازار جلوگیری کند. این کارشناس اقتصادی با اشاره به مخاطرات پول پر قدرت در بازارها بر جهت دهی نقدینگی از بازارهای غیرمولد به تولید تأکید کرد و افزود: طراحی مشوق های مالیاتی و اعتباری برای سرمایه گذاری در بخش های مولد، محدود کردن سوداگری در بازارهای طلا، ارز، مسکن و خودرو با ابزارهای و تقویت بازار سرمایه و تسهیل تأمین مالی تولید از طریق بورس و صندوق های سرمایه گذاری از مواردی است که دولت باید آن را جدی بگیرد.

وی، کاهش نرخ سرمایه گذاری را هشدار جدی برای سیاستگذار عنوان کرد و گفت: دولت باید به تدریجی موجوب نرخ بیکاری و کاهش عرضه تولید می شود؛ کما اینکه به گفته وی، طبق تخمین ها در نیمه اول سال ۱۴۰۴، حدود ۳۵۰ تا ۴۰۰ هزار شغل از بین رفته است.

دلآوری همچنین بر رفع موانع جذب سرمایه گذاری

یک دهه پیش، مصرف سالانه گوشت در کشور رقمی بین ۹۵۰ هزار تا یک میلیون تن بود کل مصرف کشور به حدود ۶۰۰ تا ۶۵۰ هزار تن کاهش یافته است

فیلم مجاب می شود... این ویدئو نمونه ای از صدها تخلفات هایپرمارکت هاست که به دلیل اتصال به قدرت و ثروت، داشتن نقدینگی بالا و لابی پر قدرت در فضای بدون نظارت، حتی وزن و قیمت بسته های مواد غذایی را کاهش و افزایش می دهند، این در حالی است که خرده فروشان و سوپرمارکت های محله به دلیل عدم نصب قیمت روی قفسه ها روزانه میلیون ها تومان از سوی اتحادیه ها و انصاف جرمه می شوند. آیا بر قیمت کالاها، تخفیفات غیر واقعی و تخلفات این فروشگاه ها نظارتی وجود دارد؟

■ **افت ۳۵ درصدی مصرف سالانه گوشت در کشور طی یک دهه**

براساس آمار حدود یک دهه پیش، مصرف سالانه گوشت در کشور رقمی بین ۹۵۰ هزار تا یک میلیون تن بود که از این میزان، بین ۸۰۰ تا ۹۰۰ هزار تن از محل تولید داخلی و مابقی از طریق واردات تأمین می شد، اما اکنون، با افت قابل توجه در سید مصرف خانوار، کل مصرف کشور به حدود ۶۰۰ تا ۶۵۰ هزار تن کاهش یافته است. در حال حاضر سرانه مصرف گوشت حدود ۵ کیلوگرم است که عدد بسیار پایینی است.

■ **هشدار درباره کاهش واردات و واقعیت های اقلیمی کشور**

شهریور سال گذشته اتحادیه تأمین کنندگان و تولید کنندگان گوشت قرمز با اشاره به کاهش چشمگیر واردات گوشت طی یکسال اخیر، به وزارت جهاد هشدار داد که شکارهای غیر واقعی مبنی بر خود کفایی کامل در تولید گوشت، به ویژه در شرایط کمبود منابع آبی کشور، نه تنها کارساز نیست، بلکه باعث اختلال در نظام تأمین و افزایش قیمت ها شد، در این کشوری با اقلیم خشک و نیمه خشک است و دستیابی به خود کفایی ۱۰۰ درصدی در تولید گوشت، نه واقع بینانه است و نه اقتصادی. از این رو ضرورت دارد واردات گوشت قرمز و نهادهای به سرعت انجام گیرد، اما ظاهراً گوش شنوایی نیست.

موتور رشد با کمبود سرمایه از کار می افتد

گزارش مرکز پژوهش های مجلس از قهر سرمایه گذاران با تولید و کاهش ۸/۵ درصدی نرخ سرمایه گذاری در شش ماه نخست امسال حکایت دارد

موتور رشد با کمبود سرمایه از کار می افتد

خارجی و تمرکز بر بهره وری و سرمایه انسانی به عنوان دو راهکار مهم برای بهبود نرخ رشد سرمایه گذاری تأکید کرد و افزود: اگر سیاستگذاران بخواهند موتور رشد اقتصادی را دوباره روشن کنند، باید ابتدا ثبات و اعتماد را به بخش های غیر واقعی ثبات در نرخ ارز، تورم و سیاست های مالی، هیچ سرمایه گذاری در تولید اتفاق نخواهد افتاد. در گام بعد با جهت دهی نقدینگی از بازارهای غیرمولد به تولید، اصلاح نظام مالیاتی و رفع موانع جذب سرمایه خارجی می توان مسیر سرمایه گذاری را دوباره صعودی کرد، چراکه تا زمانی که تولید برریسک تر از سفته بازی باشد، سرمایه گذار قهر خود را ادامه خواهد داد.

■ **سیاست های انضباطی مالی و پولی اجرا شوند**

برای روشن ماندن موتور رشد، باید سوخت آن تأمین شود که سرمایه گذاری نقش اصلی را در اقتصاد ایران ایفا می کند. کارشناس سرمایه گذاری در تولید را در گرو گام برداشتن در مسیر فضای اقتصاد کلان می داند.

نوسانات ارزی، تورم بالا و عدم اطمینان در سیاست های پولی و مالی، سرمایه گذاران را از سرمایه گذاری بازمی دارد. برای حل این مشکل، لازم است سیاست های انضباطی مالی و پولی اجرا شوند، نرخ تورم کنترل شود و ثبات در بازار ارز ایجاد شود. با توجه به محدودیت های بودجه ای دولت، دیپلماسی اقتصادی فعال نیز می تواند فضای بهتری برای سرمایه گذاری فراهم کند. در حال حاضر و به گفته رئیس سازمان برنامه و بودجه درآمدهای نفتی صرف تأمین منابع یارانه ها و دارو می شود. در عین حال درآمدهای مالیاتی نیز در سال جاری کاهش یافته است. در این شرایط رفع محدودیت ها از مسیر تجارت خارجی و عدم سرمایه گذاری خارجی از اهمیت زیادی برخوردار است.

تجربه جهانی نشان می دهد، سرمایه گذاری در زیرساخت ها، فناوری، آموزش و جذب سرمایه گذاری خارجی می تواند رشد اقتصادی را بهبود بخشد، با این حال برای موفقیت در این راه، باید چالش های داخلی مانند بی ثباتی اقتصاد کلان را برطرف کرد.